

ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลทางน้ำสาธารณะกรณีล่องลำลำแม่น้ำ¹

ลลิตา นิธดา ศิษยา²

จากการศึกษาปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลทางน้ำสาธารณะกรณีล่องลำลำแม่น้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา แนวคิด ทฤษฎี กฎหมายที่เกี่ยวข้องและให้อำนาจหน่วยงานของรัฐในการกำกับดูแลทางน้ำสาธารณะดังกล่าว ตลอดจนวิเคราะห์ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลทางน้ำสาธารณะเช่นว่านั้น ทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่า ทางน้ำสาธารณะที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันตามมาตรา 1304 (2) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งอยู่ในความดูแลของกรมเจ้าท่า นั้น มีกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจในการดูแลรักษา ได้แก่ พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนั้นกฎหมายจึงเป็นเครื่องมือที่สำคัญของรัฐ โดยเป็นทั้งที่มาของอำนาจและสิ่งซึ่งจำกัดอำนาจไปในขณะเดียวกัน เพื่อแก้ไขและป้องกันมิให้เกิดการปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่องลำลงไปทางน้ำสาธารณะที่พลเมืองใช้ประโยชน์ร่วมกันอีกต่อไป กรมเจ้าท่าจึงมีมาตรการต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น ได้แก่ การแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีขอบเขตการใช้ที่กว้างขวางครอบคลุมพื้นที่บริเวณที่เกิดการปลูกสร้างล่องลำลำแม่น้ำ มีมาตรการในการปักหลักเขตควบคุมทางน้ำ เพื่อเป็นการแสดงอาณาเขตให้เอกชนทราบว่า ไม่อาจปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดที่มีลักษณะมั่นคงถาวรลงไปทางน้ำสาธารณะที่กรมเจ้าท่าดูแลรับผิดชอบ ดังนั้นเป็นต้น ซึ่งมาตรการควบคุมเช่นว่ามานี้ จะกระทำได้อีกแต่โดยอาศัยเครื่องมือที่เรียกว่ากฎหมายเท่านั้น ซึ่งในการบริหารราชการแผ่นดินนั้น นอกจากจะต้องมีกฎหมายให้อำนาจแล้ว ในทางปฏิบัติที่เป็นเรื่องทางเทคนิค หรือเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักเกณฑ์ วิธีการ หรือแนวปฏิบัติ นั้น กฎหมายมักจะให้อำนาจฝ่ายบริหารออกกฎ โดยอาศัยอำนาจของกฎหมายแม่บทนั้น ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการมีความเป็นเอกภาพ เป็นไปในแนวทางเดียวกันทั่วประเทศ แต่แม้จะมีกฎหมายให้อำนาจแล้ว ก็ยังต้องพิจารณาว่ากฎหมายที่ตราขึ้นมานั้น ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ หลักนิติรัฐหรือหลักนิติธรรมหรือไม่ และการออกกฎของฝ่ายบริหารมีกฎหมายให้อำนาจโดยถูกต้องหรือไม่ ตลอดจนต้องพิจารณาถึงเนื้อหาสาระของกฎดังกล่าว ว่าใช้บังคับได้หรือไม่เพียงใด การออกกฎหมายหรือกฎต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้น กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากกว่าจะเป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน หรือกฎหมายที่ออกมามีความขัดแย้งกัน หรือทำให้บทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องใช้บังคับไม่ได้หรือไม่ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาที่ทรงคุณค่าและน่าศึกษาเป็นอย่างยิ่ง

จากการศึกษาทำให้ทราบว่า มาตรการต่าง ๆ ที่กรมเจ้าท่าออกกฎหมายและกฎขึ้นมา เพื่อบังคับใช้กับประชาชนนั้น มิประเดิมปัญหาซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นปัญหาข้อกฎหมายที่สำคัญ โดยมีประเด็นที่สมควรพิจารณา สรุปได้ดังต่อไปนี้

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลทางน้ำสาธารณะกรณีล่องลำลำแม่น้ำ โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ ศาสตราจารย์ ดร. สุมาลี วงษ์วิจิตร และคณะกรรมการสอบ คือ รองศาสตราจารย์ ดร. ปภาศรี บัวสุวรรณ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมชาย รัตนเชื้อสกุล

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิติศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนภูมิภาค) คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

จากการศึกษาประเด็นปัญหาความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาชายหาดของทะเลระหว่างกรมเจ้าท่ากับกรมที่ดิน โดยที่มาตรา 8 วรรคหนึ่ง แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน กำหนดให้อธิบดีกรมที่ดินมีหน้าที่ดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกัน บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ซึ่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม นั้น ถือเป็นกฎหมายอื่นตามนัยของมาตราดังกล่าวย่อมส่งผลให้ คลอง บึง ลำน้ำ ทะเลสาบ มิได้อยู่ในความดูแลของอธิบดีกรมที่ดินอีกต่อไป หากแต่อยู่ในความดูแลของกรมเจ้าท่าภายใต้พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งเป็นกฎหมายเฉพาะที่ให้อำนาจแก่กรมเจ้าท่าในเรื่องนั้น ๆ แล้ว

นอกจากนี้ที่ชายทะเลตามนิยามในมาตรา 1 แห่งประมวลกฎหมายที่ดินกับชายหาดของทะเลตามความในมาตรา 117 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เมื่อพิจารณาเทียบเคียงจากความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 260/2538 และ เรื่องเสร็จที่ 540/2549 คำพิพากษาฎีกาที่ 9214/2558 และ คำพิพากษาฎีกาที่ 6770/2551 ประกอบกับหลักการตีความกฎหมาย ซึ่งต้องตีความให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ก็จะต้องตีความว่าชายหาดของทะเลที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดในทุกฤดูกาลปกติลงไปจนถึงแหล่งน้ำสาธารณะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของกรมเจ้าท่า ส่วนชายหาดของทะเลที่น้ำท่วมไม่ถึงไปจนถึงที่ดินบนฝั่งนั้น อยู่ในความดูแลรักษาและคุ้มครองป้องกันของอธิบดีกรมที่ดิน

ประเด็นปัญหาที่สอง ได้แก่ ปัญหาการปักหลักเขตท้องที่อกริมตลิ่ง ซึ่งการปักหลักเขตควบคุมทางน้ำตามความในข้อ 3 ของกฎกระทรวงปักหลักเขตควบคุมทางน้ำ พ.ศ. 2558 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นการดำเนินการที่อาจกระทบต่อสิทธิเสรีภาพของประชาชน เนื่องจากกรรมวิธีการปักหลักเขตควบคุมทางน้ำ กำหนดให้ปักหลักเขตควบคุมทางน้ำคู่กับหลักเขตที่ดิน ซึ่งส่งผลให้ไม่อาจมีผู้ใดได้กรรมสิทธิ์ในท้องที่อกริมตลิ่งตามมาตรา 1308 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้อีกต่อไป เมื่อมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม บังคับใช้ที่หลังและมีลำดับศักดิ์เท่ากับประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ดังนั้นจึงลบล้างบทบัญญัติมาตรา 1308 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ไปโดยปริยายแล้ว ถึงแม้ว่ากฎหมายจะให้อำนาจฝ่ายนิติบัญญัติตรากฎหมายขึ้นมาจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของประชาชนได้ แต่มิได้ให้อำนาจในการตามกฎหมายลบล้างสิทธิเช่นนั้นได้ จึงขัดกับหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรมและไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของ มาตรา 25 และ 26 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นการออกกฎหมายเกินความจำเป็น และเป็นการเพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ

ประเด็นปัญหาที่สาม ได้แก่ ปัญหาการขออนุญาตข่อมแซมและเปลี่ยนวัตถุประสงก์หรือประเภทการใช้สิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ โดยที่ระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยการขออนุญาตให้ข่อมแซมสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ พ.ศ. 2564 ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 32 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. 2534 และที่แก้ไขเพิ่มเติม พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก

สะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. 2558 ซึ่งล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องเกี่ยวกับการบริหารจัดการภายใน ส่วนราชการ และเป็นการอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนแต่เพียงเท่านั้น แม้จะมีสถานะเป็นกฎหมายแต่มีเนื้อหาสาระกล่าวถึงการบริหารราชการแผ่นดินโดยภาพรวม ซึ่งไม่เกี่ยวกับอำนาจเจ้าท่าในการอนุญาตแต่อย่างใด การอ้างกฎหมายและกฎดังกล่าว เป็นฐานอำนาจในการออกระเบียบให้ประชาชนต้องมาขออนุญาตซ่อมแซมสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำจึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายที่กล่าวอ้างมิได้ให้อำนาจในเรื่องนี้เอาไว้ และการจะให้อำนาจให้ประชาชนมาขออนุญาตนั้น จะต้องมิใช่กฎหมายให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง กฎหมายในที่นี้ต้องเป็นกฎหมายเฉพาะ ซึ่งได้แก่ มาตรา 117 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติมนั่นเอง เมื่อไม่มีกฎหมายให้อำนาจ จึงไม่สอดคล้องกับหลักการกระทำของฝ่ายปกครองต้องชอบด้วยกฎหมาย ระเบียบดังกล่าว จึงไม่อาจใช้บังคับให้มีผลผูกพันประชาชนได้

ส่วนระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยการอนุญาตให้เปลี่ยนวัตถุประสงฆ์หรือประเภทการใช้สิ่งล่วงล้ำลำน้ำให้สามารถเทียบเรือได้ พ.ศ. 2563 ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 117 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ประกอบกฎกระทรวงฉบับที่ 63 ก็ไม่อาจบังคับใช้ให้มีผลผูกพันประชาชนได้เช่นเดียวกัน เนื่องจากมาตรา 117 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ให้อำนาจออกกฎในรูปแบบของกฎกระทรวง กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ ซึ่งเป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม มิใช่อำนาจของอธิบดีกรมเจ้าท่า อีกทั้งการนิยามความหมายของสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำตามที่ปรากฏในระเบียบกรมเจ้าท่าดังกล่าว ว่าเป็นความรวมถึงสิ่งปลูกสร้างในขอบเขตกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือสิทธิครอบครองและใช้ในลักษณะสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำด้วยนั้นก็เป็นการบัญญัตินิยามที่ขยายความกฎหมายแม่บท จึงไม่อาจบังคับใช้ได้ตามทฤษฎีลำดับศักดิ์ของกฎหมาย ดังนั้นจึงเป็นการออกระเบียบให้มีผลผูกพันประชาชนโดยที่ไม่มีกฎหมายให้อำนาจ

ประเด็นปัญหาประการสุดท้าย ได้แก่ ปัญหาลักษณะของอาคารและสิ่งล่วงล้ำลำน้ำที่ฟังอนุญาตได้ โดยที่กระชังตามประกาศกรมเจ้าท่าที่ 251/2541 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2541 มีลักษณะเคลื่อนที่ไปมาได้ใต้น้ำ จึงมิใช่สิ่งที่ยึดติดตรึงถาวรกับพื้นดินใต้น้ำ อันจะถือเป็นสิ่งล่วงล้ำลำน้ำตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาจึงไม่อยู่ในบังคับให้ต้องมาขออนุญาตปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำตามมาตรา 117 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม โดยเมื่อคณะกรรมการกฤษฎีกาได้ให้ความเห็นในเรื่องใดไว้แล้ว ก็ย่อมมีผลผูกพันฝ่ายบริหารทุกองค์กร ให้ปฏิบัติตามความเห็นดังกล่าว เพื่อความเป็นเอกภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน โดยผลของมติคณะรัฐมนตรีตามหนังสือกรมเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ น.11310/2482 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2482 มิเช่นนั้นก็ต้องถูกลงโทษทางวินัยได้

ส่วนกระชังเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณทะเลสาบสงขลาและพัทลุงที่ใช้เสาไม้ปักลงไปในพื้นดินใต้ทะเลสาบด้วยแรงมือ แล้วใช้วนชิงไว้กับเสาไม้ โดยมีได้มีวัสดุอื่นใดช่วยพยุงกระชัง เมื่อจับสัตว์น้ำที่เพาะเลี้ยงเอาไว้ออกไป ประชาชนก็จะถอดวนหรือดาข่ายยกขึ้นมาจากทะเลสาบ จึงเป็นการใช้ประโยชน์โดยชั่วคราว

ซึ่งมิใช่สิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำที่มีลักษณะยึดติดตึงถาวรกับพื้นดินใต้น้ำ ตามนัยความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 180/2550 เช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงไม่อยู่ในบังคับให้ต้องมาขออนุญาตปลูกสร้างตามมาตรา 117 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการดูแลทางน้ำสาธารณะกรณีสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ ผู้ศึกษาพบว่า มีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ปัญหาความซ้ำซ้อนของอำนาจหน้าที่ในการดูแลรักษาชายหาดของทะเลระหว่างกรมเจ้าท่ากับกรมที่ดิน เพื่อให้สอดคล้องเป็นไปตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา คำพิพากษาศาลฎีกา และเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ทั้งยังช่วยลดปัญหาความซ้ำซ้อนของการบริหารจัดการภาครัฐ เห็นสมควรให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้

1.1 “ มาตรา 117 ห้ามมิให้ผู้ใดปลูกสร้างอาคารหรือสิ่งอื่นใดล่วงล้ำเข้าไปเหนือน้ำ ในน้ำ และใต้น้ำของแม่น้ำ ลำคลอง บึง อ่างเก็บน้ำ ทะเลสาบ อันเป็นทางสัญจรของประชาชนหรือที่ประชาชนใช้ประโยชน์ร่วมกัน หรือทะเลภายในน่านน้ำไทยหรือบนชายหาดของทะเลบริเวณที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุด ในฤดูกาลปกติดังกล่าว เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากเจ้าท่า ” หรือ

1.2 เพิ่มบทนิยามคำว่าชายหาดของทะเลลงไปในมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ดังนี้ “ มาตรา 3 ชายหาดของทะเล หมายความว่า ชายหาดบริเวณที่น้ำทะเลขึ้นสูงสุดในฤดูกาลปกติ ”

2. ปัญหาการปักหลักเขตที่ดินกรณีตลิ่ง เพื่อให้เป็นไปตามหลักนิติรัฐ หลักนิติธรรม ไม่ขัดต่อมาตรา 25 และ 26 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ไม่เป็นการลบหลู่สิทธิและสร้างภาระหรือจำกัดสิทธิของบุคคลเกินสมควร เห็นสมควรให้ยกเลิกบทบัญญัติมาตรา 120/1 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งหากประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากการใช้กฎหมายดังกล่าว ก็อาจใช้สิทธิทางศาลเพื่อขอให้ศาลปกครองหรือศาลยุติธรรมส่งเรื่องไปยังศาลรัฐธรรมนูญตามมาตรา 212 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หรืออาจใช้สิทธิฟ้องต่อศาลรัฐธรรมนูญโดยตรงตามมาตรา 213 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 หรือผู้ตรวจการแผ่นดินอาจใช้อำนาจตามมาตรา 231 แห่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ในกรณีที่เห็นว่า มีปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกฎหมายได้อีกด้วย

3. ปัญหาการขออนุญาตซ่อมแซมและเปลี่ยนวัตถุประสงค์หรือประเภทการใช้สิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ เพื่อมิให้ขัดกับหลักที่ว่าไม่มีกฎหมายไม่มีอำนาจ เห็นสมควรให้ยกเลิกระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยการขออนุญาตให้ซ่อมแซมสิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำ พ.ศ. 2564 และระเบียบกรมเจ้าท่าว่าด้วยการอนุญาตให้เปลี่ยนวัตถุประสงค์หรือประเภทการใช้สิ่งล่วงล้ำลำน้ำให้สามารถเทียบเรือได้ พ.ศ. 2563 ทั้งนี้หากกรมเจ้าท่าประสงค์จะใช้มาตรการทางกฎหมายตามระเบียบกรมเจ้าท่าทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว ก็จะต้องบัญญัติโดยชัดแจ้งถึงกรณีดังกล่าวไว้ในพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งต้องมิบกพร่อง

โทษให้สอดคล้องกับการฝ่าฝืนต่อหน้าที่ที่กฎหมายกำหนดด้วย จึงจะสามารถใช้บังคับให้มีผลผูกพันหรือจำกัดสิทธิของประชาชนได้

4. ปัญหาลักษณะของอาคารและการล่วงล้ำลำแม่น้ำที่ฟ้องอนุญาตได้ โดยเมื่อกระชังเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามประกาศกรมเจ้าท่าที่ 251/2541 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2541 และกระชังเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำบริเวณทะเลสาบสงขลาที่ใช้เสาไม้มาปักแล้วจึงด้วยอวน เมื่อจับสัตว์น้ำแล้วก็จะเก็บทั้งอวน ทั้งเสาไม้ ขึ้นจากทะเลสาบดังกล่าวมิใช่สิ่งล่วงล้ำลำแม่น้ำตามความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกา เรื่องเสร็จที่ 180/2550 และเพื่อให้เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่กำหนดให้ฝ่ายบริหาร ต้องปฏิบัติตามความเห็นทางกฎหมายของคณะกรรมการกฤษฎีกา เพื่อความเป็นเอกภาพในการบริหารราชการแผ่นดิน และเป็นไปตามหลักการบังคับบัญชาชั้น เห็นสมควรให้ยกเลิกประกาศกรมเจ้าท่าที่ 251/2541 ลงวันที่ 22 มิถุนายน 2541 โดยที่ประชาชนไม่จำเป็นต้องขออนุญาตปลูกสร้างต่อเจ้าท่าเนื่องจากกระชังเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 2 ลักษณะดังกล่าว มิได้อยู่ภายใต้บังคับแห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

กิจบบดี ก้องเบญจกุล. **หลักกฎหมายมหาชน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2562

กิจบบดี ก้องเบญจกุล และประโมทย์ จารุณิล. **เอกสารประกอบคำบรรยายกระบวนวิชาปรัชญาและหลักกฎหมายมหาชน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2563

จุฑามาศ นิสารัตน์. **คำอธิบายประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยทรัพย์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542

ชาญชัย แสวงศักดิ์. **คำอธิบายกฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2551

ทัชชชัย ฤกษ์. **ศักดิ์ของกฎหมายในความรู้พื้นฐานกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551

_____. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551

บรรเจิด สิงหนัด. **หลักกฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมฝ่ายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2548

บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และมานิตย์ จุมปา. **คำอธิบายวิชากฎหมายรัฐธรรมนูญ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร: สำนักอบรมศึกษากฎหมายแห่งเนติบัณฑิตยสภา, 2563

วิณัฏฐา แสงสุข และฐิติพร ลิ่มแหลมทอง. **ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมายทั่วไป**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2563

สุริยา ปานแป้น. **คู่มือสอบกฎหมายปกครอง**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์วิญญูชน, 2556